

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 188

На 19.03.2025 г. се проведе заседание на Обществения съвет към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Надежда Гологанова – председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Даниел Стоянов – Асоциация за реинтеграция на осъдени лица;

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;

Ива Лазарова – Институт за развитие на публичната среда;

Росен Андонов – Сдружение „Памет“;

Стефан Манов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив;

Стоил Цицелков – Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Цветелина Пенева – Сдружение „Демокрация и законност“;

Цветозар Томов – Централна изборителна комисия.

Заседанието бе открито в 16 часа и 20 минути и председателствано от госпожа Надежда Гологанова – председател на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Здравейте!

Откривам днешното заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

Дневният ред, който ви е изпратен по имейл е:

1. Гласуване на подадената оставка от Иванин Кънчов като заместник-председател на Обществения съвет.
2. Избор на заместник-председател на Обществения съвет.
3. Разни.

Имам едно предложение първоначално, да разместим точките от дневния ред и да започнем от точка разни, защото се надявам, че след малко може би ще се включат още хора. Какво е вашето мнение по въпроса? Имате ли предложения по дневния ред за добавяне на някои точки или нещо друго?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз предложих това разместване и съм съгласен. Росен Андонов ми се обади. Той ще дойде всеки момент. Би било удачно. Предлагам да гласуваме новото предложение за дневния ред. Трета точка да стане първа, първа точка да стане втора и втора точка да стане трета.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: И Стефан Манов ще се включи със закъснение. Който е съгласен за предложеното разместване на точките в дневния ред, моля да гласува.

Гласували 6 души „за“.

Приема се единодушно.

Започваме от точка разни.

Дончо Пачиков иска да каже нещо в точка разни.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Имаме ново ръководство. Искам да обърна внимание върху киберсигурността на нашата работа. Смятам, че би било удачно електронната поща да бъде получавана и изпращана или от председателя или ако определим друго лице от състава на ръководството, което да работи с нея. Искам това да се гласува.

Вторият момент е, че паролата на тази поща трябва да бъде сменена незабавно от лицето, което оторизираме да работи с нея, за да е ясно кой какво получава и какво изпраща. Моля тези две предложения да ги обсъдим и да ги гласуваме. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: За паролата може да я сменим. Ще го направя в близките дни. Мисля, че е добре и заместник-председателите да имат достъп до пощата. Така че трима души ще знаем паролата и ще работим с пощата. На времето така сме практикували. Тримата, които изпълняват ръководно координационни функции, да имат достъп до пощата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Само една малка допълнителна реплика. Действително е добре вие тримата да имате достъп до пощата, след като смените паролата. Но един трябва да отговаря. Не може да отговарят трима човека за едно нещо. Това никога не е носило добри резултати в моята практика по принцип. Аз съм съгласен тримата да имате достъп, но да отговаря дали председателя, дали Свилен Гражданска, тъй като тя е по комуникациите, това е друг въпрос, но един човек трябва да отговаря.

Бяхме въвели правило, което сега би следвало да утвърдим и да възстановим. В момента, в който се получи пощата съобщение от външен човек, от ЦИК, от органи и т.н., незабавно трябва да бъде препратено на останалите членове на Обществения съвет. Нещо, което може би при тази смяна все още не е изгладено, но предполагам, че следващите писма, които се получават ще бъдат по този начин. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, така ще правим в бъдеще. Смятам основно аз да отговарям за пощата, но от време на време като нямам възможност, ще се занимава някой от заместник-председателите. Свилен Гражданска сме я натоварили да отговаря за фейсбук, защото тя има права във фейсбук, така че тя се занимава с качването на материали във фейсбука на Обществения съвет.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Гласуваме да сменим паролата и да се знае от ръководството. И основно аз ще отговарям за пощата, а за фейсбука Свилен Гражданска.

Който е за, моля да гласува.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се единодушно.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз съм категорично против да бъде променяно предложението, което съм дал и да гласуваме предложението за поща плюс фейсбука. Това съвсем не означава, че съм против за фейсбука да отговаря един човек. По този въпроса по отношение на фейсбука на Обществения съвет, предлагам да обмислим и да гласуваме същото предложение. Приемам Свилен Гражданска да отговаря. Тя също трябва да смени паролата за достъп на администратора във фейсбука на Обществения съвет, за да е ясно кой има право, кой няма право и после да няма най-различни спорове по този въпрос, каквито е имало в миналото. Това е второ предложение и то е отделно от първото за пощата. Първото вече е прието, доколкото разбирам. Предлагам да обсъдим и второто предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: За второто предложение не мога особено да помогна. Там освен Свилен Гражданска, няколко души имат права. Не знам някой дали има право и как става, да се включва и изключва и да се сменя парола, дали има парола. Така че ако искате като се появят други колеги или самата Свилен Гражданска, тогава да обсъждаме фейсбук.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да гласуваме предложението да възложим на Свилен Гражданска да изясни въпроса по администрацията на фейсбука и когато бъде изяснен да смени паролата и да докладва, че го е направила.

ИВА ЛАЗАРОВА: Давам знак за фейсбука, че направих Свилен Гражданска администратор с уговорки, молби и т.н. След като Стоил Цицелков ми даде права да мога да публикувам материали, линкове и т.н., във фейсбук има и други администратори, които са били направени такива през годините. Изпратено им е съобщение, защото са такива правилата на действия на фейсбук, да се откажат доброволно от правата си на администратори. Но това няма как да стане, ако те нямат желание. Единственият изявил желание да се откаже от правата си на администратор бе Велко Милоев. В момента администратор освен Стоил Цицелков, който е създател на групата и това не може да се промени, са Румяна Дечева, Тодор Гунчев, аз, Свилен

Гражданска и Цветелина Пенева. Никой от нас няма право да сменя пароли, ако има някаква парола или да закрие групата по един или друг начин. Такова право би следвало да има само Стоил Цицелков, който я е направил.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Трябва да ви кажа, че такова положение е уникално. Поне аз не съм срещал в моята практика от може би 50 години. При това положение или всички членове на Обществения съвет трябва да имат административни права върху страницата или трябва да има само един човек, както е по принцип.

Ако има проблеми със самия фейсбук, аз бих поел ангажимента, аз ще контактувам направо с администрацията на фейсбук и този въпрос е лесно решим. Въпросът е да не го вдигаме на такова ниво и да занимаваме хората с нашите организационни неуредици. Редно е когато се сменя ръководството, да се поема и отговорността за електронната поща, за фейсбука и евентуално за уеб сайт, който сме се уговорили, че започваме да правим по молба на Свилен Гражданска след средата на м. март, която вече мина. Но това е отделен разговор. Аз първо ще говоря с нея и след това ще поставя въпроса за окончателно решаване. Така е по фейсбука или всички или както е редно да е един човек. Но всички не е най-добрия случай. Нека сега Стоил Цицелков да си каже тежката дума, като създател на фейсбук страница или група.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Достъп е получил всеки, който е заявил желание за такъв. Нито Тодор Гунчев, нито Румяна Дечева някога са качвали, публикували нещо. Аз това не го виждам като някакъв проблем. Както кажете колеги за мен това няма абсолютно никакво значение. Аз действително съм създател и не мога да се махна като такъв, но ако искате може да направим нова страница. Ние нямаме проблем. Никой не е качил нещо нередно. Всеки който е искал е получил и според мен това е най-добрия вариант, за да може всеки сам да си качва нещата. Ако се случи някой да надвиши правата си, мисля че тогава ще имаме казус, но ние нямаме такъв казус.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз искам само да направя една вметка, че правата които имам за фейсбук страницата на Обществения съвет не са на администратор, а само на редактор. Така че аз имам още по-ограничени права от тези на останалите. Това го казвам само за уточнение.

Искам да споделя, че последните години, поне няколко години, откакто се занимавам аз и гледам какво има във фейсбук страницата на Съвета, не виждам да има материали, които да са смущаващи или уронващи авторитета на Съвета. Според мен страницата се води добре, екипно. Всеки качва неща, които касаят утвърждаване на позициите на Съвета и неговото публично лице. Мисля че страницата ни изглежда добре. Това е моето мнение. Според мен трябва да се придържаме към максимална степен на демократичност, защото ние сме организация, не сме военизирана структура. Благодаря ви.

ИВА ЛАЗАРОВА: Стоил Цицелков, моля те изтрий ме от администрирането, защото не знам как.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Честно и преди съм ви казвал, не знам как. Някога съм я направил. Ще си донеса компютъра на среща и да го разрешим този проблем. Някой беше качил пост. Имаше такава драма, занимавахме се преди година. Вероятно

казвате е бил изтрит. Опитвах се да разбера, защото има такава опция администраторска да видиш кой каква активност има, но аз не се справих. Може да го разследваме този случай. Не съм забравил. Технически съм неграмотен.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Дали нямаш възможност да попиташ някой от творите приятели, които са по-добри в това. Аз мисля, че няма да изглежда неудобно от твоя страна да ги помолиш за такова нещо. Аз имам много сериозни спомени, как на времето Ива Лазарова търсеше достъп. Стоил Цицелков решавай въпроса. Щом ти си създал страницата, редно е ти да понесеш малко натоварване и да решиш този въпрос, който наистина не е сложен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Колеги оформиха се два варианта на мнение. Едното е по някакъв начин да ограничим достъпа до фейсбука, като останат двама администратори в лицето на Стоил Цицелков и на Свилен Гражданска.

Другият вариант е да има по-широк достъп на хората, които желаят и ако останем на втория вариант, ще го преразгледаме, ако някой път имаме проблем с някакво съдържание, което се качи на фейсбук страницата.

Моля да гласуваме.

Кой е за първия вариант, да ограничим достъпа и администратори да са само Стоил Цицелков и Свилен Гражданска.

Гласувал 1 „за“.

Който е за втория вариант да имат достъп няколко души, които към момента имат, а ако има желание още някой, можем да добавим.

Гласували 5 „за“.

Приема се вторият вариант.

За момента остава сега действащия вариант, с уговорката, че ако имаме някакви проблеми с някакво съдържание, което се появи там, ще минем на първия вариант.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Давам заявка към господин Цицелков, административен достъп за Дончо Пачиков към тази страница. Ще ви кажа основното ми съображение. Не че имам много време да отделя за това, но лично аз съм констатирал изяви на членове на Обществения съвет или някъде отчасти, които не са отразени или са отразени твърде бегло, което смятам, че бих могъл да коригирам, когато забележа нещо подобно. Така че заявката е отправена.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Това е идеята, който иска да може да качва във фейсбук неща, които са наши общи позиции, мнения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Продължавам в точка р а з н и.

Първо да ви докладвам няколко неща по позицията в четвъртък, както бяхме решили на предишното заседание. Сряда късно вечерта изпратиха Стоил Цицелков и Стефан Манов текстове. Обединихме ги. Имаше редакции до 12.00 часа в четвъртък.

После имаше гласуване и потвърждаване по имейла. Десет души са гласували за позицията - Стоил Цицелков, Стефан Манов, Ива Лазарова, Свилен Гражданска, Иванин Кънчов, Росен Андонов, Цветелина Пенева, Надежда Гологанова, Даниел Стоянов и Румен Василев. Качили сме я на фейсбук. Изпратили сме я до ЦИК и сме я изпратили до медиите и в тази връзка няколко души ни поканиха по различни медии във връзка с позицията.

Вчера имаше заседание на Комисията по конституционни и правни въпроси в Народното събрание. Към нея има създадена работна група и вчера имаше много хора, за разлика от първия път, включително и няколко души от ЦИК и от други институции, и от различни организации, и някои експерти като Стоил Стоилов и Даниел Стефанов и самите членове на Комисията.

Общият законопроект е от порядъка на 150 страници, където са включени всички предложения от всички партии. Започна работа. Минаха първите няколко страници. Започна се и общо обсъждане на проблеми. От Обществения съвет няколко души бяхме, въпреки че повечето бяхме в качеството си на представители на организациите, а не на Обществения съвет. Бяхме аз, Цветелина Пенева и Ива Лазарова, Свилен Гражданска и Стоил Цицелков.

Ако имате някакви предложения, ще има още няколко заседания на тази работна група. Следващият път предвидените теми са избирателни списъци, което вероятно включва и активната регистрация, и втората тема е работата на секционните комисии и обучения и друго, което се сетим във връзка със секционните комисии.

Ние по принцип имаме становище на Обществения съвет. Ако се сетите за други неща или имате някакви други предложения, които са извън становището на Обществения съвет, ги изпращайте до понеделник до 18.00 часа, за да може да ги прегледаме и във вторник да можем и тях да ги кажем, освен основните, за които ще говорим от становището.

Спомнете си, че последния път отложихме голямата позиция, която бяхме изработили по хода на конституционно дело, която беше 5, 6 страници. Казахме, че ще я доправим след една, две седмици като се успокои обстановката и малко най-вероятно ще я преправим в духа да е експертна. Дали ще правим днес нещо по нея или ако искате през седмицата да се занимаваме онлайн или да си направим едно работно заседание, или среща след няколко дни някоя вечер. Да поробим по нея или изобщо да я отложим за по-нататък.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз очаквах, че като завършиш с изложението за заседанията на Правната комисия заедно с работната група, ще ни дадеш възможност за въпроси или мнения. Предполагам, че сега ще има възможност да го направим. Искам да разбера, ние там как участваме? Всяка организация от тези хора, които участват сама за себе си или от името на Обществения съвет. Аз не съм на ясно точно как участваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Те изпратиха покана до всички организации, които бяха изпратили становища до тях. Тъй като ние от ГИСДИ сме изпратили становище, аз участвам от името на ГИСДИ. Ива Лазарова от ИРПС е

изпратено становище, така че тя участва от ИРПС. Цветелина Пенева по същия начин имат от тяхната организация изпратено становище и също участва от името на тяхната организация. От Обществения съвет също сме изпращали становище. Миналият път ви бях писала има ли желаещи и само Стефан Манов отговори, другите не са отговорили. Миналият път бяхме писали Стефан Манов да участва, а този път прибавихме и Стоил Цицелков. И от организацията на Свилена Гражданска от ИСИ също има становище. Така че тя от тяхната организация се е явявала. Имаме право на по един, двама души от няколко организации и от Обществения съвет.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Общественият съвет формално участва в работата на тази работна група.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Второ, аз вчера гледах онлайн малко заседанието. Направи ми впечатление, че е голяма говорилня. Бих ви предложил, ако имате възможност постарайте да има по-голяма продуктивност в цялата тази работа. Тази част която гледах, всеки си разказваше нещо. Камелия Нейкова разказа нещо, някой друг разказа, не видях работа. Беше просто седянка.

Смятам, че може би основно усилие би било добре да хвърлим в направление на измененията в чл. 206 на Изборния кодекс, които са предложени от „Възраждане“. Сигурно ги знаете много добре. Някои от вас бяха на тяхното представяне. Става въпрос за възстановяване на машинното гласуване в стария му вид, както се изказаха някои от присъстващите. Имате представа за какво става въпрос, да не го разказвам.

Освен това там има един много специфичен момент, аз съм го предлагал няколко пъти, но ми се струва, че не влезе в наше становище като крайно, да участва. А това беше по отношение на хартията. Производството на хартията от други организации, които не експлоатират машините се оказа пагубно в последните участия на машините в избори, с изключение на първите два. В първите два Сиела-Норма експлоатират машините и те си поръчваха хартията, те тестваха, пробваха и нямаше никакви проблеми. След това възникнаха толкова много проблеми, че те продължават да са обект и на прокуратурата и на СГС. Ако искате да го обмислим по някакъв начин.

Вторият момент, който за мен е важен, това е видеонаблюдението и по специално методиката на видеонаблюдението. Ако обърнете внимание във всички анализ, които бяха направени напоследък, във всеки един от тях се споменаваше, във видеонаблюдението видяхме това и това. В края на краищата стройна методика за провеждане на видеонаблюдение няма. Стройни методически указания няма. Те продължават да са единствено доказателствен материал по практиката на ВАС и толкова. Тази практика е твърде малко известна. Двете неща за мен са важни и би било добре Комисията като приключи своята работа на второ четене, да влезнат така както смятаме за добре. Тоест възстановяване на машинното гласуване и стройна методика по видеонаблюдението.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Струва ми се, че наистина има нагласа от някои депутати, да се направи нещо с видеонаблюдението, в който случай наистина ще трябва да се вкарат, според мен текстове в Кодекса. Така че може да напишем и да предложим някои неща. Това не е за следващата седмица, а ще бъде за по-нататък във времето. За хартията за машини да отпадне този член, в който се казва, че трябва да е от Печатницата на БНБ. Ще го имаме предвид и ще го предложим. Ако се сетите нещо по отношение на избирателните списъци или секционните комисии до понеделник, очаквам да пишете по имейл или да ми звъннете по телефона.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: По повод на акредитацията ми за участието в тази работна група, първо искам да кажа, че групата тръгна доста хаотично, но изглежда, че ще разделим работата, това беше по предложение на членовете на Централна избирателна комисия. В този ред на мисли, мисля че трябва да се възползваме максимално от това, че господин Томов присъства на нашето заседание, за да видим кои са тези общи неща. Ние ги знаем, ЦИК много пъти са си казвали своето мнение. Публикували са анализи, които може и ние като Обществен съвет да кажем, това е разумно. Тоест има някакви ясни моменти в процеса, които бихме могли да предвидим без да са в някакъв конфликт. И допълнително за акредитациите, това ми беше идеята. Спомнете си тази група от няколко дами, председатели членове на СИК в София – Бистра, Ели. Те имат готовност да участват в тази група. Дори бяхме осигурили акредитация на Бистра чрез нашата организация.

Всички организации бихме могли да се регистрираме сами. Дори сега те приемат становища, може да изпратите, ако искате да ги уточним. Предлагам ви, ако сте съгласни, да акредитираме и да се опитаме да дадем достъп на Бистра и Елисавета, тези дами да участват на следващото заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Стоил Цицелков не беше от началото на заседанието вчера, но председателката на Комисията каза, че за това заседание не са успели да уредят присъствието за членовете на СИК, но на следващото заседание ще присъстват представители на СИК-ове. Предполагам, че няма да има проблем. Мисля, че от самата комисия ще ги акредитират.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Както и много коректно госпожа Камелия Нейкова каза, че е хубаво когато обсъждаме нечия работа да го поканим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Считаю, че те самите ще осигурят достъп на представителите на СИК-овете. Ако има проблем ще търсим някакво решение тогава.

Връщам се на пълния вариант на позицията по делото на Конституционния съд. Искате ли днес да работим по нея? Втори въпрос, с една седмица ли да отлагаме, искате ли през седмицата нещо да правим по нея?

Росен Андонов се включи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ще позвъня на Стефан Манов, за да проверя кога той ще може да се включи.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Моето принципно предложение е, че тази позиция беше достатъчно дълго време обсъждана на две заседания. Била е няколко седмици там.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Проблемът е, че почти не я обсъдихме.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Не съм против, ако някой иска нещо да се промени, да дадем някакъв разумен срок. Не мисля че е работа на заседание като вървим точка по точка. Това е моето лично мнение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Последните редакции ги нанесохме в последния момент, примерно миналата сряда в 12.00 часа и те бяха не малко количество. Примерно една трета от документа. На самото заседание не ги обсъждахме, защото изобщо сменихме концепцията какво ще дадем като позиция поради променените обстоятелства в общественото пространство.

В такъв случай да направим така. Да я обсъдим по имейли или на работна среща след няколко дни.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: За мен е по-лесно да работя с един документ на спокойствие, да го прочета, да нанеса коментари както винаги сме правили. Така и тези, които имат желание ще участват, а на останалите няма да им губим времето.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Стефан Манов моли, ако е възможно да продължим работата нататък. Той ще се включи до 15 минути за да каже точно какво има предвид.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Докато се свържем със Стефан Манов го измислихме по следния начин. Ще работим тази седмица по имейлите. Аз довечера ще изпратя имейл или утре сутринта, в който ще изпратя резюме, какво е станало на заседанието. Ще изпратя тази позиция в работния вид, в който е в момента и ще дам срок до неделя вечерта за редакции и коментари. Понеделник ще ги прегледам и ще ги изпратя пак. Понеделник вечерта да си направим една работна среща, за да довършим документа. Какво ще кажете за това предложение в този вид.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ако мога да одобря документа по имейл, ако не мога да се включа. Звучи ми много разумно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Който е „за“ моля да гласува. Всички са „за“. Приема се.

Следващата **точка втора** от дневния ред – *Гласуване на подадена оставка от Иванин Кънчов като заместник-председател на Обществения съвет.*

Който е за, моля да гласува.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Гласували 7 „за“.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се оставката.

Следващата **точка трета** – *Избор на заместник-председател на Обществения съвет.*

Днес имаше изпратен един имейл от Ива Лазарова, която предлага Цветелина Пенева за заместник-председател. Ако иска Ива Лазарова може да вземе думата.

Друг имейл аз не съм видяла. Ако още някой предлага някаква кандидатура, моля да я обяви.

ИВА ЛАЗАРОВА: Потвърждавам предложението за Цветелина Пенева за заместник-председател, както писах и в писмото, мисля че тя ще е от голяма помощ както в административните задължения, които падат сега като тежест върху председателя, така и изключително добре ще артикулира позициите както и досега и без това го прави и отделя време затова на Обществения съвет в медийното пространство, в публичното пространство.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Някой друг има ли други предложения или изказвания?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предлагам да гласуваме.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, благодаря за доверието, което Ива Лазарова ми гласува за пореден път. Тя беше направила подобни номинации и на предишния избор на ръководство. Аз тогава си направих отвод, защото продължавам да считам, че трябва да има ротация в ръководството на Обществения съвет и повече колеги трябва да се включат най-вече в административните дейности, които се падат върху ръководството на Обществения съвет, в това число и върху заместник-председателите. Трудно ми е да приема тази номинация отново, но ако няма други кандидати съм съгласна да стана заместник-председател, разбира се ако бъде избрана от вас. Аз имам много служебна ангажираност друга, но все пак, ако настоявате мога да заема този пост за следващия мандат, колкото остава от него.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз подкрепям тази номинация. Ротацията е налице. Тя пропусна един кръг от администрация на Обществения съвет, освен това от председател предишния път, сега вече е заместник-председател. Ротацията е налице. Аз предлагам да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Има ли други кандидатури или изказвания? Няма.

Преминаваме към гласуване.

Който е за Цветелина Пенева да бъде избрана за заместник-председател на Обществения съвет, моля да гласува.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз за себе си няма да гласувам. Не е коректно, ще се въздържа.

Гласували 5 „за“.

Против? Няма. Въздържали се? Двама въздържали се.

Мисля, че изчерпахме дневния ред на днешното заседание. Ако някой от вас иска още нещо да каже, заповядайте.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Молбата ми е да дадем думата на господин Томов да ни каже, с какво ние като Обществен съвет, сега в този момент като сме разтресли доверието, бихме могли да дадем наш приоритет, с оглед на тази работна група и конкретна тема.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Давам думата на господин Томов.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Здравейте!

Аз нямам какво толкова да кажа в тази връзка, защото самата Централна изборителна комисия има различни мнения по някои от ключовите промени, които се предлагат. Ние правихме някакви опити да се създаде относително единна позиция на Централна изборителна комисия, които мисля, че не бяха много успешни. В момента всеки член на ЦИК в работната група говори от свое име. Аз мисля, че донякъде това е логично, защото различните виждания, които виждаме в Парламента и в законопроекта, които са предложени се отразяват и на мнението на членовете на ЦИК.

Можем ли въпреки това да се обединим ЦИК и Обществения съвет около някои възлови въпроси. За мен това е интересно. Ако искате да опитаме да направим една съвместна среща, стига да имате желание и колегите от ЦИК да проявят интерес също.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз изразявам интерес.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз в едно отношение не съм съвсем сигурна. Те казват, че и в ЦИК има разминаване в мненията и ние по някои въпроси имаме разминаване в мненията вътре в ОС. Може би единствено по тематика секционни комисии имаме сходни мнения с ЦИК.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Със сигурност има теми, по които ще се окаже, че има съвпадение на мненията. Аз мога да изложа собственото си мнение. Не знам доколко интересно би било. Готвех се за това заседание на работната група към Комисията по конституционни и правни въпроси параграф по параграф, опитвайки се да преценя, къде ми изглежда важно да изкажа критиките си или да изкажа подкрепата си към някои предложения. Това се оказа с един жълт маркер. Надрасках половината от тези 150 страници. Затова се ядосах вътрешно, когато започнахме да обсъждаме по параграфи, както ще се приемат и в пленарна зала и в Правна комисия. Това продължи, ако не се лъжа до чл. 8, след което започна общо говорене върху проблеми, които по този начин са дискутирани години наред, без да се предложат конкретни решения.

За мен има смисъл от конкретен разговор, говоря тук за комисията, а и между нас, за отделни предложения, за да се очертаят приемливите гледни точки, защото някои от предложенията за мен са заплаха за изборния процес като цяло и за честността на изборния процес и за политическите права на гражданите. Например добавянето на точка 1 в чл.14. В момента чл. 14 има четири точки и да припомня, това са условията за образуване на изборителни секции извън страната.

Точка 1 е при събиране на 40 гласа от ДКП-тата. Точка 4 предвижда възможността Външно министерство да прави предложения, когато няма събрани гласове в ДКП-тата да се открият секции.

Точка 3 така наречените автоматични секции гласували 100 и повече хора на предишни избори. Точка 2 са по заявления.

Практиката от последните години показва, че след толкова предсрочни избори над 90 на сто от секциите в чужбина се откриват по точка 3 по чл. 14 на базата на гласувани 100 и повече избиратели на предишни избори в последните пет години.

Това което се предлага като точка 5 е в страните, които не са членки на Европейския съюз, да не се образуват повече от 20 секции за дипломатически и консулски представителства. Почти съм сигурен, че вносителите и поддръжниците на тази точка смятат, че по този начин ще се създадат най-големи проблеми за организирането и гласуване в Република Турция, което знаем как става. Но всъщност не е така. Ако се приеме такова ограничение, това означава провал на изборите в Обединеното кралство. Аз не виждам никакъв шанс те да бъдат организирани, поради две причини. Едната е, че за разлика от Турция, избирателите във Великобритания не са съсредоточени в няколко градове с огромни български диаспори. Има една такава огромна в Лондон и са пръснати из цялата страна.

Втората причина е в това, че във Великобритания практически няма консулства. Няма къде да се откриват секции в ДКП-тата. В Турция горе долу се справят с проблема, защото ще образуват N броя секции в Истанбул, в Бурса, в Измир, в Анкара, докато във Великобритания няма къде. Ще наблъскат секции в Лондон и никой няма да тръгне от Йоркшир за Лондон, за да гласува. Ние ще бъдем изправени пред необходимостта от 120 поне секции покрили критериите за образуване на секции, да избираме 20, а на изборите ще видим доста неприятни гледки. Те се случиха когато във Великобритания се гласуваше в 35 секции, не мога да си представя как ще бъде в 20. Това го споменавам като един частен проблем, по който аз ще си кажа гледната точка. Надявам се, че от ЦИК ще ме подкрепят, по който ще изразя позиция.

Има и други важни неща. Действително важен е въпроса. Да кажем, че Народното събрание гласува въвеждането на системи за оптично сканиране. Те са няколко вида и мисля, че в законопроекта не е уточнено достатъчно ясно какво имат предвид.

Второ, ако ние приемем изборите да се броят със скенери и запазим този начин на маркиране на вота на хартиената бюлетина, който е сега, провала ще бъде тотален. Ако ще въведеме скенери при броенето на резултатите в българските избори, трябва същевременно да изменим начина на маркиране на бюлетината, която ще се брои със скенер. С X или V няма да стане. Доколкото ми е известно, надявам се, че Стоил Цицелков има повече информация от мен, практиката по света изисква да се следи затъмняването на някакво пространство, в което се полага вота с маркер или по друг начин. Но ако ние искаме скенера да разпознава X или V и дали вота е оставен в очертанието на едно квадратче, ще е пълна трагедия. Аз бях човека, който ръководеше подобен експеримент със скенер.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Има изисквания за вида маркер, хартия като всяка технология.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Нищо такова няма при предложенията за въвеждане на оптично сканиране. Мога да оставя този въпрос да го решава Централна избирателна комисия, дори би било по-добре, макар че и там не сме много на ясно, какъв точно

трябва да е предпочитания вариант, но могат да останат текстовете такива, каквито са сега и това ще е абсолютно скандално, защото избираш между това или да провалиш изборите, нарушавайки закона или да нарушиш закона, за да не провалиш изборите. Ние и сега сме изправени в тази ситуация, защото при буквално четене на Кодекса, ще се окаже, че изисквания за X или V трябва да има по отношение на така наречените бюлетини за машинно гласуване, с което Централната избирателна комисия не се е съобразила и аз недоумявам защо досега не сте ѝ обърнали внимание за това.

Има и други такива възлови неща. Ако не можем да създадем някакво общо мнение на двете институции на ЦИК и на Обществения съвет към ЦИК, поне по някои ключови въпроси, по които може да се допусне съществен пропуск в изборното законодателство, да видим дали сме на едно мнение и дали можем да защитаваме едни и същи позиции на тази среща. Мога още доста дълго да говоря по тази тема, но ако нещо конкретно ме попитате, ще ви кажа мнението си.

ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Слушах внимателно господин Томов. Благодаря за това, което каза. Личното ми мнение е, че би следвало да се обединим около позиции, които считаме че съвпадат както с мнението на Централната избирателна комисия, така и с мнението на Обществения съвет. Аз лично намирам такива съвпадения, четейки препоръките в докладите на Централната избирателна комисия, която тя регулярно приема за проведените избори миналите години. Мисля, че можем да покажем, че по общи каузи трябва да работим заедно. Благодаря.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз благодаря за това припомняне. Действително има документ, който може да разгледате и да кажете какво приемате от него и това са докладите на Централната избирателна комисия след проведени избори, които в частта си предложение за промени в изборното законодателство, до голяма степен се припокриват, защото има предложения, които са правени преди десет години, на които засега Народното събрание не е обърнало внимание. Ако искате вижте ги и ако някои от тях приемете, да видим кое можем да кажем, че е обща идея на Обществения съвет и на ЦИК.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Идеята на Стоил Цицелков беше чудесна, да използваме присъствието на господин Томов, за което аз съм много щастлив да го има. Да видим дали можем да намерим общи моменти във вижданията на Централната избирателна комисия и на Обществения съвет. Във всички случаи има такива. Щастлив съм за предложението за съвместно заседание, което господин Томов прави. Единствено, ако то бъде проведено по правилата, както го прави Обществения съвет онлайн, за да може да присъстват и други хора, а не само част от Обществения съвет, които имат възможност да са в София и да отделят време. Крайно време е Централната избирателна комисия да спази директива E-2141 на Европейския съюз и да приеме дистанционното участие, когато това е необходимо и възможно.

Второ, според мен ключови моменти са машинното гласуване в стария му изходен вид, без да бъде опорочавано както е сегашното му състояние.

Методика по видеонаблюдението изработена от Института по криминология на Министерство на вътрешните работи, които са единствения орган в България, които могат да го правят.

По повод на сканиращите устройства, моята информация е следната. Машините си остават в стария вид както беше. Сканират се хартиените бюлетини, там където е проведен избор с хартиени бюлетини.

По начина на подготовка на самите бюлетини, с цел да могат да бъдат сканирани, аз лично смятам, че това е въпрос на инженерите, а не на състава на Централната изборителна комисия, която има само един инженер. Няма как Комисията да даде мнение каква да бъде хартията и да изказва такива съображения. Още повече Сиела-Норма има достатъчно опит с такива устройства в Лондон, така че смятам няма да е особен проблем. И още повече представете си идеалния случай, ако могат електронно да бъдат обединени резултатите от машината, машинното гласуване и от скенера, които се намират в една единствена секция. Протоколът е абсолютно готов и там вече не може да има никакви спорове, нито грешки от умора, нито субективни, нито с цел някакви промени на крайния изборен резултат.

Основни въпроси за мен са машинното гласуване, методика на видеонаблюдението и тази среща. В миналото сме правили често такива срещи, нещо сме ги разредили напоследък. Това е сигурно поради голямата натовареност както на Централната изборителна комисия, така и на членовете на Обществения съвет. Тази среща предлагам да бъде онлайн и да го приемем сега. Господин Томов да го артикулира с Централната изборителна комисия и да го насрочи възможно в най-скоро време. Благодаря.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз не мога да поема никакъв ангажимент от името на Централната изборителна комисия, освен този да обсъдим предложения, които Обществения съвет би направил към нас.

Ще спомена, че доколкото познавам нагласите на колегите, слаба е вероятността да постигнем разбирателство за онлайн среща. Срещите на Централната изборителна комисия на всички равнища са били лични, освен при техническа невъзможност да бъдат осъществени с лично физическо присъствие. Споменавам го съвсем колегиално.

По повод сканирането и квалификацията на членовете на ЦИК. Разбира се, че нямам претенции да бъда инженер, който има кой знае какво познание върху това. Но аз ви обърнах внимание на нещо, в което инженерите няма да участват и то е, че Народното събрание може да го въведе, без да измени съответните текстове относно маркирането на бюлетините и дизайна на бюлетината, която следва да бъде сканирана. И това да ни изправи пред проблем, който чисто юридически не може да бъде лесно решен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Има думата Стоил Цицелков, след това Стефан Манов и после Дончо Пачиков.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: За да направим по-ползотворна дискусията, ви предлагам да минем през тези документи, които Централната изборителна комисия публикува. Аз знам кои са точките, по които ще се разберам. И за съжаление вида гласуване дали да е машинно или не, не е една от тях. Към Дончо Пачиков е тази реплика. Не мисля, че това трябва да е нещо, за което се хващаме, защото ще се окаже, че няма да се разберам за нищо. Има неща срокове, обжалвания има много неща. Сиела нямат опит от Лондон, а имат Смартматик. Там тези машини броят на ниво, все едно РИК-ове. Това са едни централизиранни машини оптични скенери, които са много по-различни от това, което ви предлагат още преди няколко години. Първо тръгна от ДПС и после от други партии. Сега ИТН говорят за тях. Това е оптичен скенер върху устройството в място за гласуване. Да правим разлика, различни са и те също върху устройството за място за гласуване и те изискват една по-твърда хартия. Имаше такова представяне в британското посолство от Смартматик. Бяха извикани експерти. Така че има такива машини, но действително напълно съм съгласен с господин Томов, както с Дончо Пачиков, че такива решения законотворците трябва да ги правят заедно с техниците и хората, които предлагат тази технология, защото то си е специфично.

СТЕФАН МАНОВ: Аз се извинявам, дори съм съвсем инцидентно, защото досега имах различни разговори. Много ми е трудно да отделя време днес специално. Не съм напълно сигурен в контекста на разговора, защото не съм го проследил. Това което бих искал да кажа са две съображения. Едното е общо, другото е конкретно. Искам да приветствам Даниел Стоянов, който не сме виждали от 363 дни на наше заседание от 21 март 2024 г.

Съображенията са следните. Първо, ние имаме становище прието от Обществения съвет по внесените и гласувани на първо четене предложения за промени в Изборния кодекс. Това становище засяга няколко области. Машините за сканиране не са засегнати в това становище. Това е поради това, че не сме стигнали до обща позиция. Аз в лично качество съм категорично против тези машини – английски, български, за мен това не е метод.

В това общо становище започваме с нашето виждане за това как трябва да бъде сформирана изборната администрация, което виждане се различава от партийно квотния принцип, който е в момента доминиращ. Така че това със сигурност едва ли е точка, по която ще намерим общо с Централната изборителна комисия. Относно изборителните секции в чужбина имаме ясна и категорична позиция, макар и в края на становището, че сегашната уредба е напълно адекватна и да не се пипа. Това е еретично казано, че сме против слагането на бариера от 20 секции за страните извън Европейския съюз. Това беше 2016 г. точно след излизането на Великобритания от Европейския съюз и ограничението от 35 секции, въведено от патриотите тогава. Така че това е очевидно, че там имаме такава позиция.

Това което исках да кажа конкретно. Моето виждане като човек на практиката е, че трябва да гоним нещата, които зависят от нас, имам предвид от сегашния състав на Централната изборителна комисия. Ние имаме ясна категорична позиция в становището, че трябва да се възстанови пълноценния характер на машините. Тоест те не просто да са принтери, а да отчитат

машинно гласа и да издават накрая финален протокол с всички детайли вътре. В тази връзка Общественият съвет извърши един задълбочен анализ на проблема с така наречените бели и още къси бюлетини от машинно гласуване, за които и Конституционния съд говори в своето решение. Затова, че те само частично са били описвани от съответните секционни избирателни комисии. Нека припомним, че именно разликата в гласовете записани във флаш паметта и в секционните протоколи от преброяване на гласовете от машинно гласуване бяха елемента, който позволи на Конституционния съд да подбере над 2200 секции именно по този критерий. Ако сравним индивидуалните жалби на петте жалбоподателя, група от жалбоподатели ще видим, че множеството секции, които са определени на 26 ноември за анализ, са по същество тези, които са определени в жалбата на ППДБ, въз основа на този анализ на разликите между флаш паметите и самия Конституционен съд казва, ние вземаме всички секции, в които има повече, а не по-малко от два гласа разлика между флаш паметта и отчетеното от СИК.

Всичко това го казвам като преамбюл, защото моето предложение е след проведената среща с Министерство на електронното управление, на която среща разбрахме, че те са анализирали 138 машини. Спреди са в изборния ден, но по никакъв начин не са анализирали проблема с късите бели бюлетини. Сътрудничеството с Централната избирателна комисия можем да намерим на тази почва, а именно в резултат на нашата работа, която сме оформили, но трябва да направим едно писмо до ЦИК, да се подберат 10 – 15 машини характерни с тези дефекти и да се извърши анализ върху тези машини за причините на тези дефекти. И от там да застъпим обща позиция с Централната избирателна комисия, че трябва да се възстанови пълноценния характер на машинното гласуване чрез машинно отчитане на гласовете на тези, които са избрали да гласуват машинно. Това е постижимо в Правна комисия.

Моето впечатление е, че всичко останало ще отпадне. Няма да има прочистване на списъци, нито преброителни центрове. Това е една креативност, която лека по лека ще бъде заглушена и благородно ще си замине там откъдето е дошла, а именно от креативността на депутатите.

Единственото нещо, за което има смисъл да се борим, това е да се подобрят в тези текстове някои конкретни неща, а именно връщането на пълноценния характер на машинното гласуване. Другото ще е загуба на време. А този анализ на машинното гласуване, на причините за тези дефекти, които са не само къси бюлетини, има три вида дефекти, да не ги засягам в детайли е напълно във възможностите да бъде извършен сега в хода на работата на работната група, така че въз основа на този анализ да се каже, ето има причина да ви предложим да се възприемат предложенията, които вече са гласувани на първо четене за връщане на машинното отчитане на гласовете. Това е моето дълго вметване. Да го резюмирам.

Първо, да не гоним михаля за неща, които няма да се случат.

Второ, да търсим ефективност по точки, по които нашето становище вече е изработено и който иска да го сравнява със становищата на ЦИК да го сравнява, но ние нашето сме си го написали. Няма как да го променим сега. Вчера сме казали едно, а сега ще кажем точно противоположното. Това са ми предложенията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Господин Томов, заповядайте.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: По повод 138-те машини, които трябваше да бъдат подложени на експертиза от експерти на МЕУ, има един донякъде формален проблем, но го има. Те още не са предали своята експертиза в Централната изборителна комисия. Мисля че минаха вече повече от два месеца. Срокът отдавна изтече. Аз съм съгласен с идеята да се продължи с тази експертиза. Приемам това, което казваш, но не знам как ще убедим Комисията да възложи нова експертиза на МЕУ, преди да са предали доклад от предишната. Не знам защо нищо не пристига от МЕУ към нас. Нещо има там.

СТЕФАН МАНОВ: Да отговоря веднага, защото бяхме на срещата с министър Мудров. Той ни прочете писмото, което са ви изпратили с резултата от експертната. Къде е отишло това писмо не знам. Той каза, че се приключили. Това, което ние предлагаме, няма общо с това, което те са правили. Защото това, което ние предлагаме не засяга спрелите машини, които са извадени от строй в 19.30 или в 10.00 часа или в 11.00 часа. говорим за машините, които са работили целия ден, тук сме направили списък от 15 машини. Има машини, в които имаме 60 бели бюлетина генерирани в хода на изборния ден от примерно 300 гласували. Имаме машини в които от 19 гласували 6 са дефектни. Представете си процента на дефектност. Говорим за друг вид проблем от една страна. От друга страна това, което ние предлагаме не се изчерпва с МЕУ, а нашето предложение е тази работа да се управлява от самата Централна изборителна комисия, като на първа точка се извършват реални експерименти с конкретните машини, които са дали този проблем, а не просто с някаква машина.

Второ, да се правят например сравнителни експерименти. Взимаме хартията от последните избори или от по-предходните, от последните избори темата е още чувствителна и тестваме. Взимаме хартията от преди четири години и тестваме. Зареждаме софтуера от преди четири години и тестваме с новата и със старата хартия. Така ще разберем с четири комбинации - нов софтуер и нова хартия, нов софтуер и стара хартия, стар софтуер и нова хартия, стар софтуер и стара хартия. На една и съща машина, която в изборния ден е дала 30 процента дефект, защото за това говорим, какво прави. В момента като направим четири опита с нея, ето го първия най-елементарен тест. След това МЕУ да четат логовете. Но най-напред физически да изработим съответното гласуване. И тогава ще видим софтуера ли е, хартията ли е или е конкретната машина с дефект.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: А може би трябва да видим има ли изобщо проблем, защото аз изобщо не съм убеден, че когато от машината излезе бяла бюлетина, в паметта ѝ не влиза вота на изборителя.

СТЕФАН МАНОВ: Господин Томов ще ви запознаем в детайли. И ако имам предложение за среща с ЦИК, това е да направим изложение на нашите проучвания, които се базират на масив от 2800 секции близо и изгледани сигурно стотици часове

видеозаписи и сравнения между това, което комисията едно по една е показало пред камерата, записа във флашката и записа в протокола. Няма абсолютно никаква двусмислица. Къса бюлетина е записана в машинната памет. Но няма само къси бюлетини, има и дълги бюлетини, има и така наречените междинни бюлетини. Включително Конституционният съд, експертите в една от секциите изваждат така наречените междинни бюлетини, на които е описан само номера на предпочитанията и ги вкарват в действителните бюлетини.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Знам за всички тези случаи. Мисълта ми беше следната. Ако ние не отчитаме гласуването по разписките, където възниква проблема, ще имаме ли достоверен запис в машинната памет?

СТЕФАН МАНОВ: Ще имаме. Ако се върнем в ситуацията преди м. декември 2022 г.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Другото не е машинно гласуване изобщо. Случаите се увеличават от избори на избори и моята лична интуиция е, че устройства на тези машини са доста некачествени и много бързо се амортизират. Може и да не е така, не знам.

СТЕФАН МАНОВ: Напълно съм съгласен. Затова когато направим тези четири прости експеримента, вземаме една машина, която е дала 30 процента дефектирала на 27 октомври. Тази машина я тестваме на масата в ЦИК и гласуваме 300 души равномерно през деня. След това зареждаме старата хартия и правим същата операция с новия софтуер. След това инсталираме стария софтуер примерно от парламентарни избори ноември 2021 г. и правим наново.

Имайте предвид, че ние сме намерили неща и трябва да ви ги покажем, които представихме на господин Мундров и той като айти експерт, каза браво, вие сте на абсолютно прав път. Може да има сериозен проблем с адаптирането на софтуера към по-дългите бюлетини. Защото спрямо старата ситуация, бюлетините бяха удължени, поради различни съображения. Тоест не може да се твърди, че софтуера не е пипан. Софтуера е пипан. Нещо повече той е пипан, създавайки графита на три части – хедър, футър, т. е. антетка горе и по средата има зона. Тази средната зона на софтуера се мърда спрямо хедъра и футъра. Тоест имаме абсолютно ясни ситуации, в които има приплъзване в зоните при отпечатването. Едно такова приплъзване можем да ви покажем снимките от стоп кадър от видеонаблюдението, където ги виждаме. В резултат на едно такова приплъзване се отпечатва само предпочитанията и отдолу QR кода, името на партията го няма. Точно такива бюлетини Конституционния съд е намерил в една секция 3 и казва, доколкото вота е еднозначен, защото там пише номер на предпочитанията и име на кандидат и можеш да разбереш от коя кандидатска листа е. За съответния район не може да има съвпадение на трите имена и на номера. Това е абсолютно невъзможно между различни партии и ги вкарва като действителни бюлетини. Има го като текст в едно от определенията на Конституционния съд. И ние ги видяхме тези бюлетини в други секции със застъпена частично. Тоест това е един междинен случай, при който гласа на избирателя може да е в минус. Имам предвид късите бюлетини водят до глас в машината, а дългите бюлетини могат да нямат гласа в машината за писане. Това е друг случай, който не се знае. Затова има такива плюсови секции,

които всички се чудят как е възможно. Възможно е. И това е вид бък в 3 процента от секциите по наша оценка, от секциите с дефект, не от всички секции, а от секциите с разминаване. Като махнем на страна разминаванията дължащи се на броенето на СИК. Там ако има такъв вид грешки не ги слагаме към машинните грешки. Тази работа е гигантски труд, който сме направили. И ако иска ЦИК нещо да научи, защото Мундров се учуди. Той каза: „Аз такова нещо за първи път виждам през живота си“. Не преувеличавам. Бяхме с Надя Гологанова и Ива Лазарова. Мисля, че тук може да сме много полезни. Ние поехме тази работа да направим свързана с дефектите на машините при отпечатването, но нямаше чувателност.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Може да си прав, но за мен главния проблем е тази промяна в закона, при която ние решихме да има уникален опит при използването на машини за директно записване на вота. Тези устройства не са пригодени да отразяват изборните резултати чрез принтерните разписки.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: По отношение на скенерите, да престанем да разговаряме по този въпрос. Ще ви дам една бегла информация. Скенерите в момента чрез необходимото софтуерно осигуряване, могат да сканират успешно и да разпознаят и възстановят отпечатан текст с размер на буквите 10, Times New Roman, могат да го възстановят в уърдовски файл. Да не стъпваме на тази основа и да обясняваме кое, как и колко трябва да бъде за скенерите. Когато дойдат скенерите тогава ще говорим по тях. Те ще бъдат избирани. Това е за скенерите.

По отношение на предложението на господин Цицелков. Той каза, че имал представа кои позиции могат да бъдат съгласувани или унифицирани с Централната избирателна комисия. За да не изгубим много време в тази динамична обстановка, ако той приеме предлагам да ги извади и да ги изпрати по имейл и да може да ги огледаме всички, за да не губим време да прочитаме маса документи.

Тези позиции по които не можем да се съгласуваме. Стефан Манов се изказа по една такава позиция и сигурно има много други, аз бих предложил, ако не сте против и господин Томов е тук. По тези позиции по които не бихме могли да се съгласуваме с Централната избирателна комисия, доколкото разбирам, някой спомена машинното гласуване, за нас или за мен лично, а може би и за всички, ще бъде интересно да узнаем мотивите на Централната избирателна комисия, като централен организатор, държавно упълномощен, оторизиран за изборните процеси. Защо една машина, която работи чудесно в първите два избора трябваше да бъде превърната в принтер, както сега се изразяваме. Какви са мотивите? Защо не би се съгласила, ако това е вярно разбира се, да се върне старото положение.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Извинявайте, не мога да не ви прекъсна. Централната избирателна комисия няма нищо общо с промяната на Закона през м. декември 2022 г., когато машините станаха принтери. Централната избирателна комисия работи по Изборния кодекс. Тя не може да не изпълнява закона. Никакво такова предложение от ЦИК не е излизало никога.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам следното да направим. Да прегледаме от доклада на ЦИК. Аз мога да погледна и още някой ако иска да се включи и да видим има ли неща, които съвпадат с нашите становища или ако не сме писали по дадена тема в становищата, неща с които бихме се съгласили. По същия начин господин Томов да погледне нашето становище и да види вътре дали има неща, които съвпадат с Централната изборителна комисия. Да се чуем след няколко дни и да видим дали има смисъл да се говори с ЦИК, да се организира някаква среща.

По другата тема, която Стефан Манов повдигна, още предишната седмица или по предишната, когато говорихме за срещата с министър Мундров, говорихме че ще изпратим презентацията и на ЦИК, когато бъде довършена, не само до Министерството, а и до ЦИК и съответно може да сложим едно съпроводително писмо, ако искат членовете на ЦИК да проведем среща, на която да им разкажем по-подробно нещата, които са в презентацията.

Колеги някой иска ли още нещо да обсъждаме? Няма.

Закривам заседанието.

/ Закрито в 18.00 часа /

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Надежда Гологанова

Стенограф:

Силвия Михайлов